

Лариса Антонюк, Ірина Каленюк, Олена Циркун, Марія Сандул

Рейтинги у системі управління конкурентоздатністю вищої освіти

Сучасні підходи до управління системами вищої освіти часто мають тенденцію до зосередження на діяльності окремих університетів без системного аналізу конкурентоздатності систем вищої освіти загалом. Таким чином, директивні органи часто зазнають невдачі у розробці стратегій вищої освіти для місії вищої освіти у сучасному суспільстві.

Стаття зосереджується на системному аналізі конкурентної позиції національних систем вищої освіти в світі. На основі запропонованої методології ранжування було зроблено оцінку та ранжування 94 систем вищої освіти, висвітлено недоліки цього методу, а також кластерний аналіз, за допомогою якого було визначено 3 типи їх конкурентних позицій: лідери, послідовники та відсталі. На основі розрахунку коефіцієнту асиметрії Пірсона та коефіцієнту ексцесу у статті показано зменшення нерівності в плані рівня вступу в заклади вищої освіти у світі, в той час як ефективність діяльності науково-дослідних інститутів і співпраця університетів і промисловості у дослідженнях залишається незмінною. Тому вдосконалення систем забезпечення якості вищої освіти стає основним стратегічним пріоритетом для країн, що розвиваються, в плані забезпечення конкурентоздатності їх систем вищої освіти. Враховуючи регулювання вступу в заклади вищої освіти та її якості, передбачається поглиблення спеціалізації університетів і посилення їх ролі у національній інноваційній системі. У статті показано, що чим більш загальним є підхід до оцінки ефективності систем вищої освіти, тим більше переваг можуть отримати директивні органи в плані стратегічного управління вищою освітою.

Ключові слова: система вищої освіти, конкуренція, кластеризація, розвиток, асиметрія, конкурентна перевага, стратегія вищої освіти

Класифікація JEL: I23, H52

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, що дозволяє повторне використання, розповсюдження та відтворення, забороняє використання матеріалів у комерційних цілях та вимагає наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.

Лариса Антонюк, Ирина Каленюк, Елена Циркун, Мария Сандул

Рейтинги в системе управления конкурентоспособностью высшего образования

Современные подходы к управлению системами высшего образования часто имеют тенденцию к сосредоточению на деятельности отдельных университетов без системного анализа конкурентоспособности систем высшего образования в целом. Таким образом, директивные органы часто терпят неудачу в разработке стратегий высшего образования для миссии высшего образования в современном обществе.

Статья сосредотачивается на системном анализе конкурентной позиции национальных систем высшего образования в мире. На основе предложенной методологии ранжирования была сделана оценка и ранжирование 94 систем высшего образования, освещены недостатки данного метода, а также кластерный анализ, при помощи которого были определены 3 типа их конкурентных позиций: лидеры, последователи и отсталые. На основе расчета коэффициента асимметрии Пирсона и коэффициента эксцесса в статье показано уменьшение неравенства в плане уровня поступления в заведения высшего образования в мире, в то время как эффективность деятельности научно-исследовательских институтов и сотрудничество университетов и промышленности в исследованиях остается неизменной. Поэтому совершенствование систем обеспечения качества высшего образования становится основным стратегическим приоритетом для развивающихся стран в плане обеспечения конкурентоспособности их систем высшего образования. Учитывая регулирование уровня поступления в заведения высшего образования и его качества, предусматривается углубление специализации университетов и усиление их роли в национальной инновационной системе. В статье показано, что чем более общим является подход к оценке эффективности систем высшего образования, тем больше преимуществ могут получить директивные органы в плане стратегического управления высшим образованием.

Ключевые слова: система высшего образования, конкуренция, кластеризация, развитие, асимметрия, конкурентное преимущество, стратегия высшего образования

Классификация JEL: I23, H52

Статья находится в открытом доступе и может распространяться на условиях лицензии Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, что позволяет повторное использование, распространение и воспроизведение, запрещает использование материалов в коммерческих целях и требует наличия соответствующей ссылки на оригинальную версию статьи.